

Artikel 3.126

In dit artikel is het lozen van het afvalwater uit het luchtwassysteem geregeld. Het betreft spuiwater, soms wordt het ook percolaat genoemd. Bij sommige wasstappen, zoals een biofilter, wordt uitsluitend gesproken over percolaat in plaats van spuiwater. In deze artikelen wordt met spuiwater ook percolaat bedoeld.

Luchtwassystemen worden toegepast om verschillende emissies naar de lucht terug te dringen. Voor het afvangen van ammoniak en geur worden zowel chemische als biologische luchtwassystemen toegepast. Voor het afvangen van stof worden wassystemen zoals waterwassers of watergordijnen toegepast. Voor het beperken van de emissie van ammoniak, geur en fijn stof worden ook luchtwassystemen toegepast waarbij een chemische reinigungsstap wordt gecombineerd met een biologische reiniging, al dan niet vooraf gegaan door een wasstap voor de verwijdering van (grof) stof.

De hoeveelheid spuiwater vanuit een biologisch luchtwassysteem is afhankelijk van de instelling van het stikstoftotaal gehalte. Gewoonlijk wordt dit gehalte ingesteld tussen 0,8 en 3,2 gram per liter. Dit houdt in dat per kilogram afgevangen NH_3 de hoeveelheid spuiwater tussen de 180 en 720 liter bedraagt. De hoeveelheid spuiwater vanuit een chemisch luchtwassysteem bedraagt ongeveer 30 liter per kilogram afgevangen ammoniak.

Naast stikstof bevat spuiwater van een chemische luchtwasser of een chemische stap van een gecombineerde wasser ook sulfaat. Door de toevoeging van zwavelzuur aan de wasvloeistof wordt ammoniak gebonden en ammoniumsulfaat gevormd. Bij het uitrijden van spuiwater kan sulfaat uitspoelen naar een oppervlaktewaterlichaam of grondwater. In sommige gebieden in Nederland, bijvoorbeeld Zeeland, is het sulfaatgehalte al dermate hoog dat dit geen probleem is. In andere gebieden kan het sulfaat wel tot problemen leiden voor oppervlaktewater in de omgeving. Ook als sulfaat in de bodem wordt gebracht op plaatsen waar grondwater voor drinkwater wordt ingenomen, kan een probleem ontstaan omdat sulfaat tegen hoge kosten moet worden verwijderd bij de drinkwaterwinning. Als uitrijden van spuiwater vanwege het sulfaatgehalte tot problemen leidt, kunnen via de zorgplicht maatwerkvoorschriften worden gesteld. Daarnaast zullen mogelijk eisen gelden op grond van de Provinciale Milieuverordening (PMV). In de PMV kunnen regels zijn opgenomen gericht op bescherming van de openbare drinkwaterwinning.

Aan het lozen van spuiwater in oppervlaktewaterlichamen worden met dit besluit geen regels gesteld omdat daarvoor, gelet op artikel 1.6, een watervergunning is vereist.

In het eerste lid van dit artikel is het lozen van spuiwater op de riolering verboden. Omdat het spuiwater van een chemische wasstap ammoniumsulfaat en zwavelzuur bevat, is het enigszins bijtend en corrosief van karakter. Wanneer spuiwater wordt geloosd in een vuilwaterriool kan dat schadelijke effecten hebben in het vuilwaterriool en het watermilieu. Milieuhygiënisch bestaat daarom duidelijk de voorkeur voor het toepassen van het spuiwater, dat een bemestende waarde heeft, als meststof.

Het spuiwater van een biologische wasstap bevat stikstof (nitraat, nitriet en ammonium), biomassa en stofdeeltjes. Vanwege de grote hoeveelheid is lozing in het vuilwaterriool vaak niet mogelijk, omdat deze in het buitengebied niet op dergelijke grote hoeveelheden is gedimensioneerd. Door een denitrificatiestap kunnen zowel de hoeveelheid biomassa en stofdeeltjes als de hoeveelheid stikstof worden beperkt, zodat lozing wel mogelijk is. In het derde lid is daarom de mogelijkheid opgenomen om lozing in een vuilwaterriool bij maatwerkvoorschrift toe te staan.

Het brengen van spuiwater van een chemische wasstap in de mestkelder in of onder een stal (die in open verbinding staat met de dieren) is niet wenselijk in verband met het gevaar van het vrijkomen van het giftige gas diwaterstofsulfide (H_2S). De blootstelling aan giftige gassen valt wat betreft mensen onder de regelgeving op het gebied van de arbeidsomstandigheden respectievelijk wat betreft dieren onder de Welzijns- en gezondheidswet. Om deze reden zijn hiervoor in dit wijzigingsbesluit geen eisen opgenomen. Ook kan na menging met mest ijzervulfaat ontstaan, wat na toediening op de bodem wordt omgezet in zwavelzuur. Zwavelzuur is schadelijk voor het gewas en verzuurt de bodem. Het brengen van spuiwater van een biologische wasstap in de mestkelder is, gezien de aard van het spuiwater geen probleem, maar vanwege de grote hoeveelheid vaak niet uitvoerbaar. De capaciteit van de mestopslag zal namelijk veelal niet toereikend zijn. Bovendien is het verspreiden van water met een lage mestwaarde relatief duur.

Het spuiwater van een luchtwasser is een afvalstof. Afvalstoffen mogen alleen als meststof worden verhandeld en gebruikt als is aangetoond dat er geen landbouwkundige en milieukundige bezwaren zijn. Als er geen bezwaren zijn, wordt de stof opgenomen in bijlage Aa van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet. Vanaf 1 januari 2011 is spuiwater opgenomen in bijlage Aa. Het gaat hier om spuiwater uit chemische luchtwassers, biologische luchtwassers en luchtwassers met een waterwasstap. Spuiwater afkomstig uit een gecombineerde luchtwasser valt ook onder de ontheffing op voorwaarde dat de luchtwasser aan minimaal twee van de hierboven genoemde omschrijvingen voldoet en dat elke wasstap afzonderlijk is op te vangen.

Op grond van het tweede lid is het lozen van spuiwater op of in de bodem toegestaan. Het artikel stelt geen concrete voorwaarden met betrekking tot de plaats van het lozen, de wijze van lozen en de hoeveelheid spuiwater, die op de bodem mag worden gebracht. Dit betekent echter niet dat het lozen ongelimiteerd is toegestaan. Bij afwezigheid van uitgewerkte voorschriften geldt immers de zorgplicht. Dit betekent dat het tot de verantwoordelijkheid van de veehouder hoort om erop toe te zien dat het lozen de bodem en het grondwater zo min mogelijk belast. Het spuiwater van een biologisch luchtwassysteem kan over het jaar gezien een aanzienlijke vracht aan stikstof bevatten. Door de lage concentratie wordt dit niet of nauwelijks opgenomen door planten en kan dus het grondwater belasten. Het behoort tot de zorgplicht om met deze stikstofvracht rekening te houden bij het uitrijden, ten einde te voorkomen dat onnodige belasting van het grondwater optreedt. Dit probleem is te ondervangen door het spuiwater van de biologische luchtwasser voorafgaand aan de lozing te denitrificeren. Het nitraatgehalte van het spuiwater gaat dan verder omlaag zodat milieubelasting verder wordt voorkomen. Door denitrificatie kan het ook mogelijk worden het spuiwater nuttig toe te passen; dit heeft uiteraard de voorkeur boven lozen.

Wanneer gebruik als meststof of het lozen van spuiwater niet mogelijk is, moet afvoer als afvalstof plaatsvinden. In dat geval moet een veehouder zich ontdoen van het spuiwater als afvalstof in de zin van de Wet milieubeheer. Op grond van deze wet is het verboden om zich te ontdoen van een afvalstof door deze buiten een inrichting te storten, anderszins op of in de bodem te brengen of te verbranden. Het is ook verboden zich te ontdoen van een afvalstof door deze mee te geven aan een persoon die geen erkende inzamelaar is. Dit betekent dat de veehouder het spuiwater via een erkende inzamelaar moet verwijderen uit de inrichting.

Het opslaan van spuiwater is niet geregeld in deze paragraaf. Spuiwater wordt gezien als een potentieel bodembedreigende stof. Voor het opslaan van spuiwater gelden de eisen voor het opslaan van drijfmest (in geval van opslag in een voorziening voor het opslaan van drijfmest) of het opslaan van bodembedreigende stoffen in een bovengrondse tank. De opslagvoorziening moet bestand zijn tegen de invloed van spuiwater. Het spuiwater uit een chemische luchtwasser bevat ammoniumzout (ammoniumsulfaat), stofdeeltjes en eventueel een restant zwavelzuur. Hierdoor heeft het spuiwater een corrosieve werking.